

28.06.2013 Evenimente

Poet, prozator, dramaturg, publicist, scriitor al poporului din Republica Moldova, academician, laureat al Premiului de Stat al Republicii Moldova, laureat al Marelui Premiu pentru poezie „Nichita Stănescu”, cavaler al Ordinului Republicii, cavaler al Ordinului „Steaua României” în grad de Comandor, cetățean de onoare al municipiului Chișinău, laureat al Medaliei de Aur a Organizației Mondiale a Proprietății Intellectuale „Pentru Creativitate”, **Dumitru MATCOVSCHI** ia cu sine un univers întreg...

Noua ne rămâne Opera Domniei Sale, cea în care și-a exprimat gândurile, sentimentele, atitudinile. Creatia lui Dumitru Matcovschi este și va fi pentru noi o lecție de verticalitate, dragoste necondiționată pentru țară, limbă, popor.

Anii '80, de avant al mișcării de eliberare națională, au fost pentru **Dumitru Matcovschi** ani de grele încercări, dar și de rodnică activitate literară. În 1986 scrie poemul *Basarabia* (cu celebrul final *Trecuta prin foc și prin sabie, / furată, tradată mereu, / ești floare de dor Basarabie, / ești lacrimă neamului meu*), care, pus pe note de compozitorul Mihai Dolgan, devine în scurt timp unul din cele mai înaltate și mai cântate imnuri neoficiale, în pofida interdicției de către regimul sovietic.

În 1987, fiind ales în funcția de redactor-sef al revistei „Nistru” (ulterior „Basarabia”), desfasoară o vie activitate de restructurare a mentalității oamenilor în spiritul deșteptării naționale și de integrare a literaturii din Basarabia în contextul general românesc. Are curajul să semneze pentru publicare în numărul din aprilie 1988 al revistei eseul *Vesmantul ființei noastre* de Valentin Mandăcanu, eseu epocal ce a aprins flacăra conștiinței naționale în lupta pentru alfabetul latin și limba română. De asemenea, în revista condusă de Dumitru Matcovschi, pentru prima dată în spațiul basarabean, a fost publicată *Doina* eminesciană, proza lui Constantin Stere, dar și opere ale colegilor de breaslă, anterior cenzurate sau interzise de regimul sovietic. Concomitent, profesează o publicistică luptătoare, curajoasă, profund cetățenească. Semnează, în presa timpului, numeroase articole cu mesaj incendiar, care constituie veritabile pietre de hotăr în publicistica anilor '80.

La 17 mai 1989, **Dumitru Matcovschi** devine victima unui teribil accident, fiind lovit de un autobuz chiar în preajma blocului în care locuia. Urmează o lungă perioadă de recuperare fizică și morală, poetul renascând ca pasărea Phoenix.

Opera lui **Dumitru Matcovschi** este tradusă în mai multe limbi: rusă, franceză, ucraineană, belarusă, lituaniană, letonă, polonă, bulgară, kirghiză etc. De-a lungul anilor, îi sunt consacrate numeroase studii, eseuri, articole sub semnătura unor nume cu rezonanță în literatura contemporană, precum și cartile „Dumitru Matcovschi. Poet și om al cetății” și „Academicianul Dumitru Matcovschi” (volum biobibliografic), ambele aparute sub egida Academiei de Științe a Moldovei, în anul 2009, la Editura „Știința”. Reputatul critic Constantin Ciopraga spunea că „Maticovschi este o prezență verticală, un arbore ale cărui frunze nu îngălbenesc niciodată. Este deopotrivă inflexiv și reflexiv – sensibilitatea sa este potentată de rațiune. A vorbi despre el înseamnă a vorbi despre o etapă importantă a poeziei românești din Basarabia”.

În aceste momente de adâncă întristare, colectivul AGEPI își aduce întregul omagiu celui care va rămâne mereu în sufletul nostru și exprima sincere condoleanțe familiei îndurerate a Poetului și tuturor celor care l-au iubit și l-au pretuit.

Dumnezeu sa-l odihnească cu dreptii

URL sursă: <https://agepi.md/ro/news/s-stins-poetul-si-omul-cetatii-dumitru-matcovschi>